

În calendarul popular fenomenul colindatului apare sub diferite denumiri zonale în perioada solstițiului de iarnă. Colindatul este scenariul morții și renașterii divinității adorate împreună cu timpul anual sau sezonal ce îl reprezintă, compus din texte ceremoniale – colinde – formule magice, dansuri, sunete, gesturi interpretate din casă în casă pe ulițe sau în anumite locuri din vatra și moșia satului de o ceată sacră. Colindatul este o datină pe care o găsim numai la popoarele creștine și are loc cu ocazia celei mai mari sărbători, și anume Crăciunul.

Studiul colindelor române și slave prezintă un mare interes atât din punct de vedere etnografic cât și istoric.

La fiecare popor datina colindatului se prezintă sub două forme distincte: profană și religioasă. La români colindatul este de multe feluri. Avem șase feluri de colindat de tipul profan.

1. Colindatul propriu-zis, cel serios al flăcăilor și oamenilor în vârstă, care are loc în noaptea dinspre Crăciun.

2. Colindatul copiilor are loc de obicei în ajunul Crăciunului .

3. Plugușorul este o formă de colindat cu caracter agrar și legat exclusiv de Anul Nou.

4. Umblatul măștilor care adesea se atașează la plugușor, la colinde, de obicei de Anul Nou.

5. Vasilca este întâlnită la ȣiganii din România. Această datină constă în a umbla în ajunul Anului Nou pe la casele gospodarilor.

6. Sorcova este aceea cu care umblă copiii mici de la 3 la 9 ani în dimineața de Anul Nou.

Pentru crăciun la români mai sunt colindările strict religioase și anume Steaua și Vicleimul.

Steaua – cu aceasta umblă copiii în toată perioada Crăciunului până la Bobotează.

Vicleimul sau Irozii constă în teatrul religios al românilor de la Crăciun până la Bobotează.

La slavi vom găsi la toți trăsături comune cu cele de la români. Comun este și colindatul măștilor. De Anul nou la sârbi și bulgari găsim colindatul cu surva.

La români colindătorii au vârste între 18-45 ani, tineri sau părinți de familie care se bucură de orice petrecere. La ucrainieni, în special la huțuli, de-asemenea pot fi flăcăi și oameni însurați.

Colindătorii români colindă până în dimineața primei zile de Crăciun. Se mai întâmplă să mai cânte și în prima noapte de Crăciun. La ucrainieni colindatul are loc în prima sau a doua zi de Crăciun după ieșirea de la biserică.

La toate popoarele după ce se colindă urmează ospățul. Acest obicei al ospățului este destul de vechi.

Avem două categorii de colinde.

- a. colindatul la fereastră sau colindatul la ușă, afară;
- b. colindatul casei – la ucrainieni poartă diferite denumiri după localități:

1. podvina koleadka;
2. pidstinna koleadka.

Colindele sunt cântecele idealului. La români și bulgari finalurile colindelor se reduc la câteva versuri. La ucrainieni sunt mai dezvoltate și poartă numele de pokeleade – versuri ce se cântă după colinde.

Lumea colindelor este o lume de eroi și oameni ce trăiesc fericirea.

